

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 21 mei 2024

Portefeuillehouder: Leeuwen van

Uiterlijke beslistermijn: 31 juli 2024

Documentnummer: PZH-2024-851749418

Onderwerp

Voorjaarsnota 2024 en Kadernota 2025

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2024 en Kadernota 2025. In de provinciale planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) biedt de Voorjaarsnota de eerste mogelijkheid om bijstellingen door te voeren op de Originele Begroting 2024. De Kadernota 2025 schetst het meerjarig perspectief op het begrotingsjaar 2025 en de drie daarop volgende jaren (2026-2028). Dit meerjarig perspectief is uitgewerkt in een financiële meerjarenraming en voorzien van een toelichting.

Vanaf dit jaar worden de Voorjaarsnota 2024 en Kadernota 2025 in één gezamenlijk Statenvoorstel aan uw Staten aangeboden vanwege de sterke verbondenheid (financieel en inhoudelijk) van beide producten. Daarnaast voldoet dit ook aan uw wens en wijze waarop uw Staten de besluitvorming hierover neemt. Zoals eerder met uw Staten (via de Commissie voor Onderzoek van de Rekening) is besproken, zullen wij in het 3e kwartaal het gesprek vervolgen over de doorontwikkeling van de planning & controlcyclus. Een voorstel tot samenvoeging van de nu nog afzonderlijke Voorjaarsnota en Kadernota tot één boekwerk maakt daar onderdeel van uit.

Voorjaarsnota 2024

De Voorjaarsnota 2024 is het eerste bijstellingsmoment op de door uw Staten vastgestelde Originele Begroting 2024 (in november 2023). De Voorjaarsnota 2024 is het eerste P&C-product dat is opgebouwd conform de nieuwe begrotingsstructuur. Bij het Statenvoorstel is een bijlage gevoegd dat inzichtelijk maakt hoe de Originele Begroting 2024 (oude structuur) vertaald is naar de Voorjaarsnota 2024 (nieuwe structuur). Deze structuurwijziging heeft tot gevolg dat er budgetten verschuiven tussen beleidsdoelen en ambities. Dit valt onder het budgetrecht van PS. Daar is een beslispunt voor opgenomen in dit Statenvoorstel. Daarnaast bevat de Voorjaarsnota 2024 beleidsrijke (incidentele) intensiveringen door het opnemen van voorstellen voor de inzet van incidentele middelen uit het de € 150 mln opgenomen in het coalitieakkoord. De Voorjaarsnota 2024 is het eerste P&C-product waarin gewijzigde beleidsteksten zijn opgenomen (1^e en 2^e W-vraag). De teksten zijn verder verfijnd en geschreven in de geest van het coalitieakkoord en het nieuw vast te stellen Omgevingsbeleid.

Kadernota 2025

De Kadernota 2025 schetst het financiële en beleidsmatige kader dat het uitgangspunt is voor de Begroting 2025. In de bestuurlijke inleiding wordt verwezen naar de opgaven die er voor provincie liggen op het gebied van financiën, maar ook op welke prioritaire onderwerpen er wordt ingezet in de periode 2025-2028: wonen, werken, water en wind. Evenals voorgaande jaren bevat de Kadernota 2025 een bijlage met een totaaloverzicht van financiële voorstellen en ontwikkelingen voor de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland en daarbinnen voor het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI).

Inhoud

In de Voorjaarsnota en Kadernota worden de bijstellingen op het niveau van de beleidsdoelen ter vaststelling aan Provinciale Staten voorgelegd. Conform de oude begrotingsstructuur is ook de nieuwe begrotingsstructuur ingedeeld in (gelijkblijvende) zeven ambities, waarna het Overzicht Algemene middelen en Organisatie volgt. Elke ambitie is vervolgens onderverdeeld in meerdere beleidsdoelen die door Provinciale Staten zijn vastgesteld. Elk beleidsdoel is uitgewerkt in beleidsprestaties. Met deze beleidsprestaties geeft het college van Gedeputeerde Staten aan wat ze gaat doen om de beleidsdoelen te realiseren.

Voorjaarsnota 2024

Type mutaties

In deze Voorjaarsnota 2024 worden de beleidsmatige en financiële wijzigingen ten opzichte van de originele Begroting 2024 verwerkt en toegelicht. De bijstellingen in deze Voorjaarsnota komen door:

- a. autonome ontwikkelingen (zoals provinciefonds, extra bijdragen vanuit het Rijk);
- b. door verschuivingen in de planning;
- c. door ontwikkelingen die bij het opstellen van de Begroting 2024 nog onvoldoende concreet waren; of
- d. intensiveringen op onderwerpen die niet eerder zijn opgenomen in de Begroting 2024. Deze intensiveringen worden gedekt uit de incidenteel beschikbaar gestelde middelen van € 150 mln uit het coalitieakkoord.

Samenvattend financieel beeld Voorjaarsnota 2024

In Voorjaarsnota 2024 zijn diverse financiële bijstellingen opgenomen, waarvan een aantal ook meerjarige financiële effecten hebben. Omdat deze mutaties starten in 2024, zijn ze in de Voorjaarsnota gepresenteerd.

Doordat we de wens hebben de besluitvorming voor de incidentele inzet € 150 mln te concentreren in één P&C-product zijn bij uitzondering ook de mutaties die op dit specifieke traject betrekking hebben in de Voorjaarsnota 2024 opgenomen. Ook wanneer deze pas in 2025 starten. Deze mutaties zijn in het boekwerk in het overzicht mutaties Begrotingssaldo opgenomen in een specifieke categorie: C. incidentele inzet € 150 mln coalitieakkoord.

In de Voorjaarsnota een totaal aan lasten opgenomen van € 1.009,6 mln. De baten bedragen € 913,3 mln. Het verschil van € 96,3 mln wordt gedekt door het inzetten van bestemmingsreserves en de algemene reserve. De lasten stijgen ten opzichte van de Begroting 2024 met € 44,5 mln (+4,6%). De baten stijgen ten opzichte van de Begroting 2024 met € 32,4 mln (+3,7%).

In deze Voorjaarsnota zijn de positieve effecten vanuit de septembercirculaire 2023 verwerkt. In onze brief van 4 oktober 2023 hebben wij dit al toegelicht (PZH-2023-841257386). De hogere uitkering uit het provinciefonds leidt tot een positief effect op het structurele negatieve begrotingssaldo zoals deze eerder is gepresenteerd. Onderdeel van de meicirculaire zijn ook een aantal taakmutaties en een decentralisatie uitkering: in die gevallen ontvangen we middelen van het Rijk waar in deze Voorjaarsnota ook de bijbehorende lasten voor worden geraamd.

Begrotingssaldo Voorjaarsnota 2024

Het begrotingssaldo bedroeg € 0,2 mln negatief bij Begroting 2024. Bovenstaande ontwikkelingen hebben een negatief effect op het begrotingssaldo van € 29,3 mln waardoor een begrotingssaldo resteert van € 29,5 mln negatief in 2024. Dit wordt met name verklaard vanuit de toevoeging van (incidentele) lastenbudgetten op de prioritaire onderwerpen, de incidentele ophoging van het budget arbeidscapaciteit en de beklemming van middelen welke ter besluitvorming zijn opgenomen bij de jaarrekening 2023. Dit nadelige begrotingssaldo wordt onttrokken aan de algemene reserve die hiervoor toereikend is.

Kadernota 2025

Bijstellingen en financieel beeld Kadernota 2025

In de Kadernota 2025 zijn geen financiële bijstellingen opgenomen. Dit is mede ingegeven doordat de meerjarige mutaties startend in 2025 betrekking hebben op de incidentele inzet van de € 150 mln uit het coalitieakkoord. Deze mutaties zijn verwerkt in de Voorjaarsnota 2024. Het financieel beeld 2025 en verder is conform de standen in de Voorjaarsnota 2024.

In de Kadernota is voor 2025 een totaal aan lasten opgenomen van € 1.076,4 mln. De baten bedragen € 935,4 mln. Het verschil van € 141 mln wordt gedekt door het inzetten van bestemmingsreserves en de algemene reserve. De lasten voor het jaar 2025 stijgen ten opzichte van de gepresenteerde stand voor jaarschijf 2025 in de Begroting 2024 met € 93,3 mln (+9,5%). De baten stijgen met € 24,9 mln (+2,7%).

Begrotingssaldo Kadernota 2025

Het begrotingssaldo 2025 bedraagt € 36,6 mln (voordelig) na de Begroting 2024 en € 11,3 mln (nadelig) na de mutaties vanuit de Voorjaarsnota 2024. De afname van het voordelige begrotingssaldo met € 47,9 mln is toegelicht in de Voorjaarsnota 2024. Dit nadelige begrotingssaldo wordt onttrokken uit de algemene reserve.

Naamswijziging Algemene reserve

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) maakt onderscheid in de Algemene reserve en Bestemmingsreserves. Sinds 2023 wordt binnen de provincie Zuid-Holland in de Algemene reserve een onderscheid gemaakt naar de 'Algemene vrije reserve' en de 'Bufferreserve Weerstandscapaciteit'. Het is wenselijk om dit onderscheid ook in de naamgeving door te voeren zodat dit in de verschillende rapporten en tabellen automatisch op de juiste wijze wordt gepresenteerd. Na besluitvorming door Provinciale Staten zal vanaf de Najaarsnota 2024 de Algemene reserve dan bestaan uit de 'Algemene vrije reserve' en de 'Bufferreserve Weerstandscapaciteit'.

Opvolging eerdere toezeggingen - Opheffing bestemmingsreserves

De financiële verordening geeft aan dat reserves die structureel onder de € 1,5 mln komen, vrijvallen aan de algemene reserve en dat het benodigde budget dan wordt opgenomen in de exploitatie (als lastenbudget). Tijdens de behandeling van de Najaarsnota 2023 en begroting 2024 is er bij de Commissie Bestuur maatschappij en Middelen van 1 november 2023 extra aandacht gevraagd voor

de toekomstige inzet van de bestemmingsreserves. Daarbij is de toezegging (BMM/T2023.034) gedaan om bij de Voorjaarsnota extra kritisch te kijken welke bestemmingsreserves niet volledig benut worden en of het realistisch is om die te laten vrijvallen. Bij Voorjaarsnota en Kadernota heeft een eerste nadere beoordeling plaatsgevonden en voornamelijk komen hier geen reserves voor in aanmerking. Conform de financiële verordening zal er in aanloop naar de Begroting 2025 wederom een extra kritische beoordeling plaatsvinden van de bestemmingsreserves.

Monitor Leefomgeving Zuid-Holland

De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is gericht op weergave van de stand van zaken en ontwikkelingen ‘buiten’ in de Provincie Zuid-Holland. De monitor leefomgeving Zuid-Holland brengt (beleidsrelevante) ontwikkelingen in de leefomgeving in beeld, maar doet geen uitspraak over de relatie met provinciaal beleid of de effectiviteit, efficiëntie of legitimiteit van provinciale keuzes binnen dat beleid. De monitor beschrijft de staat van de leefomgeving aan de hand van indicatoren, die gegroepeerd zijn in thema’s. Deze indicatoren worden jaarlijks geactualiseerd, waarbij er gekeken wordt naar een actualisatie van de kleurscores en beleidsmatige duiding daarvan. De volledige Monitor leefomgeving is te bekijken via de volgende link: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/>

De afgelopen jaren is de monitor tegelijk aangeboden met de Kadernota. Vorig jaar is er toezegging gedaan om de monitor leefomgeving voortaan gelijktijdig met de jaarstukken aan te bieden (BMM, T2023.009). Daarom is de geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving gelijktijdig met de jaarstukken aan Provinciale Staten aangeboden. De bij de jaarstukken aangeboden monitor kan bij de behandeling van de Kadernota uiteraard wederom worden betrokken bij de dan voorliggende besluitvorming.

Afhandeling toezeggingen

Conform bovenstaande toelichtingen zijn de toezeggingen BMM/T2023.009 en BMM/T2023.034 afgehandeld.

Proces

Technische sessie	10 juni 2024
Statencommissie Bereikbaarheid en Wonen	19 juni 2024
Statencommissie Ruimte en Milieu	19 juni 2024
Statencommissie Economie en Energie	26 juni 2024
Statencommissie Landelijk gebied	26 juni 2024
Statencommissie Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	26 juni 2024

Technische vragen

Technische vragen inzake de Voorjaarsnota 2024 of Kadernota 2025 ontvangen we graag uiterlijk dinsdag 11 juni vóór 12.00 uur via het emailadres technischevragen@pzh.nl. De beantwoording van de technische vragen zal geschieden via een lid GS-brief van de gedeputeerde Financiën op een tweetal momenten:

- Uiterlijk dinsdagmiddag 18 juni voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Bereikbaarheid & Wonen en Ruimte & Milieu.
- Uiterlijk dinsdagmiddag 25 juni voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Economie & Energie, Landelijk gebied en Bestuur, Maatschappij en Middelen.

De vragen en antwoorden daarop zullen zoveel mogelijk geclusterd worden per commissie om de samenhang en leesbaarheid te vergroten.

Voor vragen die ná bovengenoemde datum van dinsdag 11 juni 12.00 uur worden ontvangen kan gelden dat de beantwoording pas na de commissiebehandeling wordt toegestuurd. Dit vanwege de korte tijdslijnen tot aan de commissies.

Procedure

N.v.t.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 mei 2024, met het besluitnummer PZH-2024-851749418;

Gelet op Artikel 105, 143, 145, 193 t/m 195 van de Provinciewet, de artikelen 7, 22 en 23 van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten (BBV), artikel 4:25, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht, en artikel 5, eerste lid van de Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013, lid van de Provinciewet;

Besluiten:

1. Vast te stellen de Voorjaarsnota 2024;
2. Vast te stellen de mutaties op de budgetten van de beleidsdoelen voor jaarschijf 2024 en de meerjarige effecten, zoals opgenomen in het ambitieplan onder de raming baten en lasten;
3. Vast te stellen de mutaties in het begrotingssaldo Voorjaarsnota 2024;
4. Vast te stellen de mutaties op de investeringskredieten Voorjaarsnota 2024;
5. Vast te stellen de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves Voorjaarsnota 2024;
6. Vast te stellen het Besluit subsidieplafonds Voorjaarsnota 2024;
7. Het Besluit subsidieplafonds Voorjaarsnota 2024 bekend te maken in het provinciaal blad
8. Vast te stellen de nieuwe begrotingsstructuur, inclusief bijbehorende mutaties tussen ambities en beleidsdoelen, zoals toegepast vanaf de Voorjaarsnota 2024.
9. Vast te stellen de Kadernota 2025-2028 met inachtneming van de volgende onderdelen:
  - a. De te hanteren signaleringswaarden voor vijf financiële kengetallen;
  - b. De te hanteren indexatiecijfers voor de Begroting 2025;
  - c. De twaalf reserves waarop mutaties per ultimo jaar kunnen plaatsvinden;
10. Vast te stellen de budgetten voor jaarschijf 2025 en de meerjarenraming, zoals opgenomen in de financiële hoofdlijnen (Budgettair Kader Begroting 2025-2028);
11. Vast te stellen de mutaties in het begrotingssaldo Kadernota 2025-2028;
12. Vast te stellen de mutaties op de investeringskredieten Kadernota 2025-2028;
13. Vast te stellen de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves Kadernota 2025-2028;
14. Vast te stellen de in Bijlage 3 'Wijzigingen Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland' opgenomen financiële voorstellen (hoofdstuk 4) en ontwikkelingen zoals die zijn toegelicht en gespecificeerd in de tabellen naar exploitatie uitgaven en investeringskredieten;
15. Vast te stellen het Besluit subsidieplafonds Kadernota 2025-2028;
16. Het Besluit subsidieplafonds Kadernota 2025-2028 bekend te maken in het provinciaal blad;
17. Vast te stellen de wijziging van de naam van de "Algemene reserve" naar "Algemene vrije reserve".

Den Haag, 10 juli 2024

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter
drs. J. Smit

Bijlagen:

1. Voorjaarsnota 2024
2. Bijlagenboek – Voorjaarsnota 2024
3. Besluit subsidieplafonds Voorjaarsnota 2024
4. Kadernota 2025-2028
5. Besluit subsidieplafonds Kadernota 2025-2028
6. Begrotingsombouw Voorjaarsnota 2024 (PS)

Den Haag, 21 mei 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Voorzitter
drs. J. Smit